

ת"פ 2122/08/13 - מדינת ישראל נגד רומן שפדוב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 2122-08-13 מדינת ישראל נ' שפדוב ואח'

בפני	כב' השופטת לימור מרגולין-יחידי
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	רומן שפדוב

החלטה

פתח דבר

כנגד הנאשם ונאשם נוסף הוגש כתב אישום, במסגרתו הואשם הנאשם שלפניי בשני אישומים. האישום הראשון מייחס לו מעשי פזיזות ורשלנות בקשר להחזקת מאות כדורי סיאליס ויאגרה ולויתרה מפרים לשם מסחר בהם ברכב ביום 16.3.10. האישום הנוסף, עניינו בהחזקה ומכירה של כדורים מפרים וכן מעשי פזיזות ורשלנות בקשר למסירת כדורים מפרים לנאשם הנוסף לשם מכירתם ביום 21.10.10.

בתום פרשת התביעה טען ב"כ הנאשם טענת אין להשיב לאשמה ביחס לאישום הראשון. לטענתו החיפוש שנעשה ברכב, במסגרתו נמצאו ונתפסו הכדורים, היה בלתי חוקי, באופן המחייב את פסילת הכדורים שנתפסו במסגרת אותו חיפוש. בנוסף נטען כי תשאלו של הנאשם במהלך החיפוש מהווה תוצר מתוצרי החיפוש ואף אותו יש לפסול. כן נטען כי עיכובו של הנאשם לא היה חוקי, שכן אין בחומר הראיות תשתית ראייתית לקיומו של חשד לביצוע עבירה על ידי הנאשם, וכי ממילא לא בוצע עיכוב כדרישתו בדיון. ואחרון, נטען כי נפגעה זכות ההיוועצות של הנאשם. לשיטת ב"כ הנאשם כל הראיות הנוגעות לסוגיות האמורות הובאו במסגרת פרשת התביעה, כך שניתן להכריע בטענותיו כבר בשלב זה, ודי בראיות שהובאו בפרשת התביעה כדי להביא למסקנה שלא היה בסיס חוקי ומשפטי לחיפוש ברכב על כל המשתמע מכך.

המאשימה מצידה טוענת כי היה קיים בסיס חוקי לביצוע החיפוש ברכב ולעיכובו של הנאשם, וממילא רואה היא בכל הראיות הנגזרות מהליך החיפוש ראיות קבילות וכשרות.

הראיות הנוגעות לחיפוש ברכב

ראיות המאשימה בכל הנוגע לאישום הראשון הוגשו בהסכמה ללא עדים, וכוללות דו"ח פעולה ותפיסה ודו"ח עיכוב שערך השוטר רועי מועלם (להלן: "השוטר") ביום 16.3.10, וכן את הודעת הנאשם מאותו היום - ת/22, ת/23 ות/1 בהתאמה.

כעולה מדו"ח הפעולה, ביום 16.3.10 נערכה בדיקה שגרתית של רכבים חולפים ברחוב ראש פינה בתל-אביב. רכב בו נהג הנאשם ובו ישב אדם נוסף עבר במקום. הרכב חלף, והשוטר לא הספיק לעכבו לבדיקה במחסום, אך הספיק לבדוק במסוף את פרטי הרכב לפי מספרו. במסוף המשטרה צוין כי "**הרכב דרוש לחקירה לקניין רוחני מתאריך 18.10.09**". השוטר הודיע בקשר לאחראי במחסום בהמשך הכביש, וזה עיכב את הרכב. בבדיקה שערך השוטר נמצא כי הנאשם הוא בנו של בעל הרכב. בדו"ח הפעולה צוין השוטר: "בשל חוסר האפשרות לבצע חיפוש ברכב במקום בו עוכב ומאחר ולא הצלחנו לתפוס בטלפון את המחלק...נהג הרכב אישר בחתימתו נסיעה...עד למחוז לצורך חקירה ותפיסת הרכב". לדו"ח הפעולה צורף אישור בחתימת הנאשם לקחת את הרכב לתחנת המשטרה לצורך בדיקה (ת/22).

השוטר עיכב את הנאשם בצינו "**דרוש חקירה לקניין רוחני - רכב בו נהג**". הנאשם הצהיר בתגובתו כי אינו מבין מדוע עוכב (ת/23).

החיפוש ברכב נערך בתחנת המשטרה בנוכחות קצין ממחלק קניין רוחני. לאחר בדיקת פרטי הרכב במסוף פעם נוספת על ידי הקצין, ניתנה הנחייה לחפש כדורי ויאגרה וסיאליס (ת/22).

השוטר פירט את הממצאים שכללו כדורים מפרים כמפורט בכתב האישום וממצאים נוספים.

השוטר ציין כי במהלך החיפוש טען הנאשם להגנתו טענות כמפורט בדו"ח הפעולה (ת/22).

חקירת הנאשם נערכה באותו יום בשעות הערב, ולאחר היוועצות בעורך דין הוא שמר על זכות השתיקה (ת/1).

חוקיות החיפוש ברכב - הפן המשפטי

ההסדרים הנוגעים לחיפוש ללא צו קבועים במספר הוראות חוק, שהתנאים והדרישות בהן נבדלים זה מזה.

בכל הנוגע לביצוע חיפוש ברכב ועיכובו לשם כך, קיים הסדר קונקרטי בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו - 1996 (להלן: "חוק המעצרים"). אעיר כבר עתה כי הסדר זה הוא ההסדר החל על החיפוש ברכב שלפניי, ואני מפנה בהקשר זה לדברי השופט רובינשטיין בבש"פ 1636/13 **קאניאוונג נ' מדינת ישראל**, לפיהם:

"לגבי החיפוש ברכב חלה אף לדעתי לכאורה הוראת סעיף 71 לחוק המעצרים העוסקת ספציפית בחיפוש ברכב במקרה של "יסוד סביר לחשד" (וכן רע"פ 2178/12 סקיייריס נ' מדינת ישראל (להלן: "עניין סקיייריס")).

סעיף 71 לחוק המעצרים, שכותרתו "עיכוב רכב לשם חיפוש", מורה:

"היה לשוטרי יסוד סביר לחשד שבוצעה עבירה בת מעצר וסבר כי יש צורך לבצע חיפוש בכלי רכב כדי לאתר את מבצע העבירה או קורבנה או כדי לאתר ראייה הקשורה בעבירה, רשאי הוא להורות לעכב את כלי הרכב ולערוך את החיפוש כאמור".

סעיף 71 הנזכר מונה שני תנאים לעיכוב הרכב לצורך חיפוש וביצוע חיפוש ברכב: הראשון, קיומו של יסוד סביר לחשד שהתבצעה עבירה בת מעצר היינו עוון או פשע. השני, התרשמות השוטר כי יש צורך בביצוע חיפוש ברכב לאיתור העברייני, הקורבן, או ראייה הקשורה בעבירה.

נוכח העובדה שהחיפוש ברכב בוצע בקשר לעבירות קניין רוחני, ונוכח העובדה שעבירות אלה הן עבירות עוון, היינו עבירות בנות מעצר, הרי שבכל הנוגע לתנאי הראשון יש לבחון אם הונחה תשתית ראייתית מספקת לקיומו של יסוד סביר לחשד.

המונח "יסוד סביר לחשד" הוגדר בהקשרים שונים בפסיקה, כשנקבע שהחשד הסביר, הוא קונקרטי יותר מחשד סתם, אך אינו מתקרב לדרגת ראיות לכאורה. החשד הסביר צריך להיות מבוסס על תשתית ראייתית כלשהי שמקורה בשוטר או במידע שהגיע אליו, כפי שצוין בבג"צ 465/75 דגני נ' שר המשטרה (להלן: "עניין דגני"):

"...צריכה להיות ראיה כלשהי, המבססת סבירותו של החשד, יהיה זה ראיה שנתפסת במישרין בחושיו של מי שמחליט על המעצר או ראיה הבאה לו ממקור הנראה בעיניו בתום-לב, כמהימן לכאורה".

הנה כי כן, לא רק נתונים מחשידים בשטח מבססים את היסוד הסביר לחשד, אלא גם ראייה מחשידה שהובאה לידיעת השוטר, שמקורה נראה בעיניו כמקור מהימן.

יפים בהקשר זה דברי השופט המר בע"פ (ת"א) 70490/08 **מדינת ישראל נ' קאסר**, בהם הודגש כי:

"המשטרה חייבת לפעול ולהתייחס גם למידע שמגיע אליה ממקורות אנונימיים, לרבות פניות והודעות של אזרחים המבקשים לא להזדהות. ברור שהמידע הזה אינו יכול להוות ראיה לאמיתותו בבית המשפט, אך הוא קביל כהסבר לפעולה כזו או אחרת של שוטר".

עוד ראוי לציין כי מרחב שיקול הדעת של השוטר בשטח בזמן אמת צריך להיות במידת מה רחב יותר מזה הנעשה בתנאי מעבדה במבט לאחור, והשאלה איננה אם צדק השוטר או טעה, אלא אם הייתה לו תשתית שביססה את המסקנה אליה הגיע בשטח, כפי שצוין בעניין דגני:

"ניתן לומר כי מרווח שיקוליו של השוטר, הפועל בנסיבות המחייבות שיקול דחוף ומהיר, צריך להיות פחות מצומצם מזה של השופט".

ומן ההלכות אל העובדות

בתיק שלפניי מבוססת התשתית הראייתית על דיווח במסוף המשטרה, שהרכב דרוש לחקירה בקשר לקניין רוחני.

אכן, אין בחומר שהונח לפני בית המשפט פירוט בכל הנוגע לבסיס שעליו מושתת הדיווח במסוף המשטרה, ולא ניתן לדעת אם הבסיס הוא ידיעה מודיעינית או פעולת חקירה אחרת. אלא שבנסיבות העניין, מקום שביט המשפט בוחן את שיקול דעתו והכרעתו של השוטר בזמן אמת, חשיבותם של נתונים אלה אינה מכרעת. השאלה המחייבת הכרעה אינה אם הראיה אכן הייתה מבוססת, אלא אם הראיה נחשבה בעיני השוטר בתום לב כמהימנה לכאורה. יש לזכור כי בית המשפט אינו בוחן את החלטת השוטר וסבירותה בחוכמה שלאחר מעשה, אלא בהתאם למידע והנתונים שעמדו לפניו בזמן אמת.

בזמן אמת בשטח, כעולה מדו"ח הפעולה, הבחין השוטר ברכב חולף, שהיה דרוש לחקירה במחלק קניין רוחני, שלא אותר עד אותו מועד במשך מספר חודשים, ושלא היה נהוג על ידי בעליו הרשום (אלא על ידי בנו). די במידע האמור, שמבחינת השוטר בשטח הוא מידע מהימן דיו, משום שהופיע במסוף המשטרה, כדי לבסס יסוד סביר לחשד.

אשר לתנאי השני, בהיות הרכב דרוש לחקירה, מסקנת השוטר שיש צורך לעכב את הרכב והנוהג בו לשם חקירה, ולבצע חיפוש ברכב כדי לאתר ראיות הקשורות בעבירה, היא מסקנה סבירה בנסיבות העניין, ונוכח אופי ההתרחשות לא ניתן היה להמשיך ולהחזיקו בעיכוב את הרכב לפרק הזמן הדרוש להוצאת צו חיפוש.

בהקשר זה אעיר כי אמנם אין בהערה הלקונית במסוף התייחסות קונקרטיית לאופי החקירה המבוקשת ולאופי החשדות. עם זאת, חשד הקשור לקניין רוחני נוגע בדרך כלל להפרת זכויות בהחזקה ובמכירה של מוצרי צריכה או תרופות, כשימוש ברכב לקידום מעשים ועבירות ממין זה הוא שגרת. בנסיבות אלה, עשוי הרכב עצמו, במנותק מבעליו או המשתמש בו, להיות חשוד באופן המחייב בדיקה וחיפוש (אני מפנה בהקשר זה בשינויים המחוייבים להגדרתו של כלי רכב בשל מעורבותו בעבירות כשור נגח ומועד ברע"פ 1792/99 גאלי נ' מדינת ישראל). כמו כן עשוי הרכב להיות בית קיבול לאחסנת מוצרים מפריים.

להשלמת התמונה אציין כי הלכה למעשה בוצע החיפוש לאחר שהרכב הובא בהסכמת הנאשם לתחנת המשטרה, כשהיה נוכח במקום קצין ממחלק קניין רוחני, שהורה לחפש כדורים להגברת און. מנתון זה שצוין בדו"ח הפעולה עולה כי בשלב זה עובר לביצוע החיפוש עצמו, אופי הטעמים בעטיים היה הרכב דרוש לחקירה היה ברור וקונקרטי יותר.

כעולה מן המקובץ, על יסוד הראיות שהגישה המאשימה בהסכמת הסגור ומבלי שביקש לחקור את השוטר, שוכנעתי כי בזמן אמת היה המידע האמור במסוף המשטרה מידע מהימן לכאורה וממשי מבחינת השוטר, שהצדיק את עיכוב הרכב והנוהג בו לשם בדיקתו וחיפוש בו.

מסקנה זו מייטרת את הצורך להדרש להלכת בן חיים, הדנה בעיקרה בסיטואציות בהן לא היה מקור חוקי לביצוע

החיפוש, ולצורך בהסכמה מדעת בסיטואציות כאלה (וראו בהקשר זה את הערות בית המשפט בעניין סקיייריס לעיל). אבהיר, עם זאת, כי לו הייתי סבורה שיש חשיבות לשאלת ההסכמה, לא הייתי מכריעה בסוגיה בשלב זה של תום פרשת התביעה, אלא רק בתום ההליך לאחר שמיעת מלוא הראיות, לרבות גרסת הנאשם.

למען שלמות התמונה ונוכח העובדה שהצדדים נדרשו לסוגיות נוספות, אעיר בקצרה כי אינני מקבלת את עמדת הסנגור, לפיה יש לייבא את דרישת ביצוע העבירה "זה מקרוב", הקבועה בסעיף 25 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש), תשכ"ט - 1969 להוראת סעיף 71 לחוק המעצרים. להשקפתי, לא בכדי הבחין המחוקק בין התנאים והדרישות הקבועים בסעיף 25 האמור שדרגתם מחמירה יותר לבין התנאים הנקובים בסעיף 71 ביחס לעיכוב רכב לשם חיפוש בו. זאת, הן בשל אופיו הנייד של הרכב, והן בשל ההבדל בעוצמת הפגיעה בזכויות פרטיות ובציפיה לפרטיות בעת חדירה לביתו מבצרו של אדם ללא צו לעומת חיפוש ברכב. אותם דברים נכונים ביתר שאת בכל הנוגע להשוואה בין מעצר לבין חיפוש. משכך, מקום שעסקינן ברכב חלה הוראת סעיף 71 לחוק המעצרים שאינו מחייב עבירת פשע ואף לא את ביצועה זה מקרוב.

אשר למסלול החלופי שהוצע על ידי המאשימה מכוח סעיף 32 לפקודה, סעיף זה עוסק בעיקר בסוגיית התפיסה ובהחזקת התפוסים ולא בסמכות לערוך חיפוש שהיא סמכות נפרדת מסמכות התפיסה.

ההגנה העלתה טענות הקשורות לעיכוב הנאשם. בהתחשב באופי הטענות והעובדה שאין בהן לבדן כדי לשלול את חוקיות החיפוש, אלא נדרשת בחינה כוללת ואיזון של כלל האינטרסים, תוך בחינת אופי ההפרה, ונוכח השלב שבו מצוי ההליך, אני סבורה שהראיות שהציגה המאשימה מניחות תשתית לכאורה לפעולה כדין המחייבת הסבר מצד הנאשם. מכל מקום, אין מדובר בטענות שיש להכריע בהן מבלי לשמוע את הנאשם ולבחון את מכלול הראיות בתיק.

כמו כן, נוכח הסכמת הנאשם להעברת הרכב לתחנה, דומה שאין ממש בטענה הנוגעת לסמכות השוטר לעשות כן, וממילא בהתאם לדרישות הראייתיות של תום פרשת התביעה לבטח הונחה תשתית ראייתית לפעולה בהסכמה בהקשר זה.

אשר לטענות הנוגעות לדברי הנאשם בתשאל, הסנגור ביקש לפסול את הדברים כראיה הנגזרת מן החיפוש הלא חוקי. משקבעתי כי לא נפל פגם בחוקיות החיפוש, אין עוד מקום לעתירה לפסילת הראיה הנגזרת. אשר לטענות הנוגעות להפרת זכות ההיוועצות, מדו"ח הפעולה שהוגש בהסכמה לא עולה כי נערך תשאל, אלא נרשם כי הנאשם הגיב לחיפוש וטען טענות כמפורט בדו"ח הפעולה. השוטר לא נחקר, ובנסיבות אלה לא ניתן, לבטח לא בשלב זה, להתייחס לדברים ככאלה שנאמרו תוך כדי תשאל.

סוף דבר

אשר על כן אני דוחה את טענות ההגנה ומורה לנאשם להשיב לאשמה.

ההחלטה תשלח לצדדים בפקס.

ניתנה היום, י"ז סיוון תשע"ד, 15 יוני 2014, בהעדר הצדדים.